

Uplynulo 30 let od založení slovakistiky na FF UK

V roce 1994 bylo poprvé otevřeno magisterské studium oboru slovakistika, do něhož nastoupilo prvních šest studentů. Slovakistika na FF UK je specifická svým zaměřením na česko-slovenské vztahy, kterými se zabývá v oblasti jazyka, literatury a historie.

Zahájení oslavy 10. výročí slovakistiky (zleva doprava): absolvent a nyní ředitel Národního muzea Michal Lukeš, bývalý děkan FF UK Jaroslav Vacek, rektor UK Ivan Wilhelm, vedoucí kabinetu slovakistiky a pozdější ministr kultury Slovenska Rudolf Chmel, vyučující slovakistiky Mira Nábělková a významný slovenský spisovatel, tehdy velvyslanec Slovenska v ČR, Ladislav Ballek

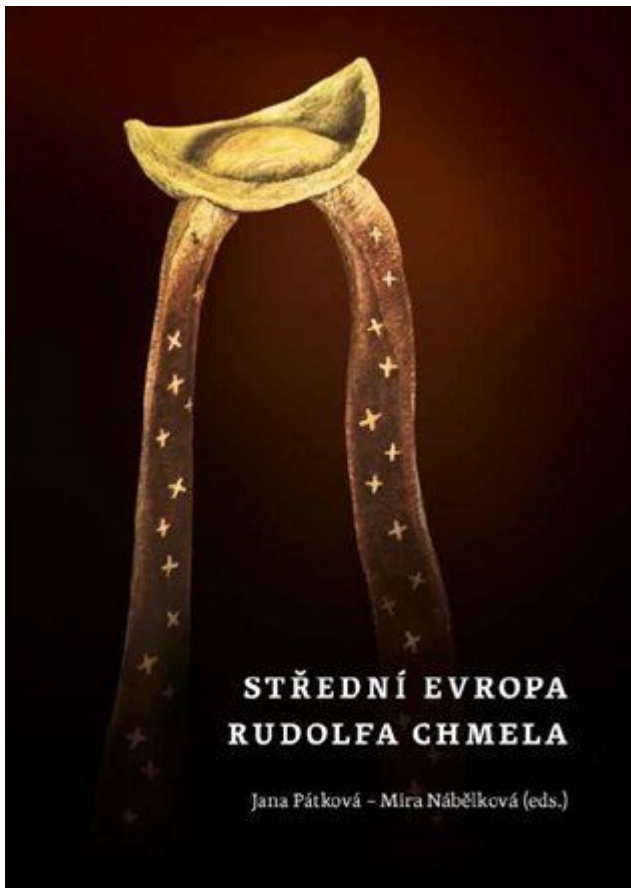
O počáteční rozvoj oboru se zasadila řada osobností z různých vědních oblastí, jako jsou literární vědci Ludvík Patera a Rudolf Chmel, lingvisté Alexandr Stich, Oľga Schulzová a Mira Nábělková, historici Ján Mlynárik, Jan Rychlík a další. Prvními absolventy byli Michal Stehlík, bývalý děkan a dnes profesor na FF UK, a Michal Lukeš, nynější ředitel Národního muzea. K pozdějším významným absolventům patří Lucia Molnárová

Satinská, dcera Júlia Satinského a současná vedoucí jednoho z oddělení Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slovenské akademie vied, a Radoslav Passia, bývalý doktorand naší slovakistiky, dnes zástupce ředitelky Ústavu slovenské literatúry SAV.

Ústřední postavou pražské slovakistiky potom byla Mira Nábělková, která slovakistický výzkum a výuku u nás formovala více než dvě desetiletí. Svým záběrem je zatím nepřekonaná její kniha *Slovenčina a čeština v kontakte: pokračovanie príbehu* z roku 2008. I díky docentce Nábělkové je slovakistika na FF UK specifická svým výrazným zaměřením na česko-slovenské vztahy. Zabývá se jimi nejen v oblasti jazyka, ale také literatury a díky Marku Junkovi i v oblasti historie.

Na tuto tradici od Nového roku navazuje projekt současných pracovníků semináře slovakistiky Mariána Slobody a Jany Pátkové „Česko-slovenský kontakt a komunikace v období od rozdělení federace“, který byl Grantovou agenturou ČR přijat k financování na období 2025–2027.

Více se o slovakistice můžete přečíst na webu Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK.

STŘEDNÍ EVROPA RUDOLFA CHMELA

Jana Pátková – Míra Nábělková (eds.)

Citateľské stretnutia s knihami sa otvárajú ich titulom... V názve knihy *Naša/Vaša prvá republika – Naše/Vaše prvni republika* je vložená interpretačná výzva – nepodáva návod na jednoznačný výklad, zato ponúka na zamyslenie. Už dvojjazyčnosť názvu by v prvom slede mohla nabádať hľadať za „my“ (naša) a „vy“ (vaša) rozdielnosti vo vnímaní a prístupe Čechov a Slovákov k spoločnému štátu. Možnosť takej interpretácie by ešte bolo podporilo, ak by v titule bol názov republiky, napr. *Naše/Vaše Česko-Slovensko – Naše/Vaše Československo*. Koľko všetkého sa skrýva za dvoma rozdielnymi podobami názvu spoločného štátu! Ale možno sa pri interpretácii podať mnohými inými smermi... Koho všetkého možno vnímať vo vzťahu k prvej republike v nejakom protiklade? Väčšinový štátotvorný národ a menšiny? Alebo nás, ktorí žijeme dnes, a tých, čo za vznik republiky bojovali a budovali ju? Alebo v protismere – že by v tom „naša prvá republika“ bol hlas „prvorepublikových ľudí“ a v tom „vaša“ by sa skrývala ich otázka, ako dnes prvú republiku vnímame my a čo o nej vlastne vieme?

NAŠE/VAŠE PRVNÍ REPUBLIKA

Míra Nábělková – Jana Pátková (eds.)

NAŠA/VASA PRVA REPUBLIKA

Naša/Vaša prvá republika Naše/Vaše prvni

Míra Nábělková – Jana Pátková (eds.)

*Slovensko-český klub, z. s.
Praha 2018*

MIRA NÁBĚLKOVÁ SLOVENČINA A ČEŠTINA V KONTAKTE

Pokračovanie príbehu

VEDA, vydavateľstvo SAV – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Mira Nábělková rieši česko-slovenské otázky s hĺbkou poznania, exaktne a pritom (či práve preto) veľmi citlivo v širších lingvistických, sociálnych, kultúrnych, legislatívnych a vzdelávacích súvislostiach v synchronickom aj diachronickom pohľade. Široko rozhladená vo východiskovej literatúre obracia sa autorka na rozličné textové zdroje (umeleckú literatúru, náboženskú spisbu, žurnalistiku, reklamu, marketingové texty, epištolárnu komunikáciu, bežnú konverzáciu, texty populárnej kultúry), pričom treba zdôrazniť, že práve v tejto knižnej práci sa po prvýkrát ako relevantný a s odstupom hodnotený textový zdroj systematicky využíva internet a jeho možnosti.

Monografia predstavuje skutočné dobrodružstvo čítania. Pri zachovaní vedeckej objektívnosti vo vzťahu k faktom a ich analýze predstavujú niektoré štúdie až tenzívno-detenzívny estetický zážitok.

DANIELA SLANČOVÁ

Kniha není systematickým inventářem slovensko-českých kontaktů, ale její záběr je úctyhodný – autorka se neomezuje na tradiční lexikální zajímavosti (její analýzy v této oblasti jsou nicméně neotřelé a čtenářsky vděčné), srovnává celé textové žánry, zabývá se využíváním jazyků v krásné literatuře nebo v určitých komunikačních sférách, analyzuje jazykové postoje. Velmi cenné jsou její analýzy (i pouhá data z) internetové komunikace, dokumentující podmíněnost některých aspektů jazykové situace technickým rozvojem. Kniha Miry Nábělkové je zásadním přínosem k poznání dnešních jazykových, komunikačních a sociokulturních slovensko-českých vztahů. Zaujme nejen specialisty, ale i širší kulturní veřejnost.

JIŘÍ NEKVAPIL

Mira Nábělková a Rudolf Chmel

Mira Nábělková se studujícími